

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

«19» апрель 2023 ел

г. Альметьевск

КАРАР

№ 1027

Әлмәт муниципаль районында гомуми
файдаланудагы жирле әһәмияттәге
автомобиль юлларының бүленгән
полосаларын һәм юл буе полосаларын
билгеләү һәм алардан файдалану тәртибен
раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр көртү хакында» 2007 елның 08 ноябрендәге 257-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациисе Жир кодексы, Россия Федерациисе Шәһәр төзелеше кодексы, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Гомуми файдаланудагы автомобиль юлларының бүленгән полосалары һәм юл буе полосалары турында» 2008 елның 1 декабрендәге 841 номерлы карары нигезендә, Әлмәт муниципаль районында гомуми файдаланудагы жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының бүленгән полосаларыннан һәм юл буе полосаларыннан файдалануны тикшереп торуны тәэммин иту максатларында, «Юл хәрәкәте иминлеге» ДБУ директорының 2022 елның 29 сентябрендәге 4794-ис номерлы мәрәҗәгате учаеннан

БАШКАРМА КОМИТЕТ КАРАР БИРӘ:

1. Әлмәт муниципаль районында гомуми файдаланудагы жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының бүленгән полосаларын һәм юл буе полосаларын билгеләү һәм алардан файдалану тәртибен расларга (1 нче күшымта).

2. Юл сервисы объектларын Әлмәт муниципаль районындагы гомуми файдаланудагы жирле әһәмияттәге автомобиль юлларына берләштерүдән алына торган акчалар Әлмәт муниципаль районының жирле бюджетына күчерелә дип билгеләргә.

3. Әлеге каарны «Альметьевский вестник» газетасында бастырып чыгарырга, Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында (PRAVO.TATARSTAN.RU) урнаштырырга.

4. Әлеге каар рәсми басылып чыкканнан соң үз көченә керә.

5. Әлеге каарның үтәлешен контрольдә тотуны район Башкарма комитеты житәкчесенең төзелеш буенча урынбасары Л. В. Косаревка йөкләргә.

Район
Башкарма комитеты житәкчесе

А.М. Каюмов

Зак. № 305-2000

Әлмәт муниципаль районы
Башкарма комитетының
«19 » апрель 2023 ел №1027
каары белән расланган
1 нче күшымта

Әлмәт муниципаль районында гомуми файдаланудагы жирле әһәмияттәге
автомобиль юлларының бүленгән полосаларын һәм юл буе полосаларын
билгеләү һәм алардан файдалану тәртибе

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлмәт муниципаль районында жирле әһәмияттәге автомобиль
юлларының бүленгән полосаларын һәм юл буе полосаларын билгеләү һәм
алардан файдалану тәртибе (алга таба - Тәртип) Әлмәт муниципаль районы
территориясендә урнашкан һәм жирләрдән файдалануның махсус шартлары
булган зоналар булган жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының бүленгән
полосаларын һәм юл буе полосаларын билгеләү һәм алардан файдалану
шартларын регламентлаштыра.

1.2. Әлеге Тәртип Әлмәт муниципаль районының жирле әһәмияттәге
автомобиль юлларының бүленгән полосалары һәм юл буе полосалары
чикләрендә юл эшләрен алыш баручы яисә башка эшчәнлекне гамәлгә
ашыручи юридик һәм физик затлар тарафыннан үтәлуе мәжбүри. 1.3. Для
целей настоящего Порядка используются следующие основные термины и
понятия:

- автомобиль юлы - транспорт чаралары хәрәкәте өчен билгеләнгән һәм
автомобиль юлының бүленгән полосасы чикләрендә һәм аларда урнашкан яисә
алар астында урнашкан конструктив элементларны (юл полотносы, юл өслеге
һәм мондый элементлар) һәм аның технологик өлеше булган юл корылмаларын
үз өчен ала торган транспорт инфраструктуры объекты - саклагыч юл
корылмалары, ясалма юл корылмалары, житештерү объектлары, автомобиль
юлларын төзекләндерү элементлары;

- автомобиль юлының бүленгән полосасы - автомобиль юлының, юл
корылмаларының конструктив элементларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм
аларда юл сервисы объектлары урнаша яисә урнаша алган жир кишәрлекләре
(жирләр категориясенә бәйсез рәвештә);

- автомобиль юлының юл буе полосалары - автомобиль юлының
булган полосасына якын урнашкан һәм чикләрендә юл хәрәкәте иминлеге
таләпләрен тәэмин итү максатларында жир кишәрлекләреннән (жир
кишәрлекләре өлешләреннән) файдалануның махсус режимы, шулай ук
автомобиль юлын реконструкцияләүнен, капиталь ремонтлауның,
ремонтлауның, аның сакланышының нормаль шартлары, автомобиль юлын
үстерү перспективаларын исәпкә алыш, билгеләнә торган территорияләр;

- Юл сервисы объектлары - йөрү юлы буенча юл хәрәкәтендә
катнашучыларга хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән биналар, корылмалар,
корылмалар, башка объектлар (автозаправка станцияләре, автостанцияләр,
автовокзаллар, кунахханәләр, кемпинглар, мотельләр, жәмәгать туклануы
пунктлары, техник хезмәт күрсәтү станцияләре, мондый объектлар, шулай ук
аларның эшләве өчен транспорт чаралары урыннары);

- саклагыч юл корылмалары - саклагыч әһәмияткә ия яшелләндерү
элементлары керә торган корылмалар; коймалар; автомобиль юлларын кар
ташкыннарыннан саклау өчен билгеләнгән жайламалар; шау-шулы һәм жил

саклау жайлары; мондай корылмалар;

- Ясалма юл корылмалары - автомобиль юлларының башка автомобиль юллары, су ағымнары, чокырлар кисешкән урыннарда, мондай хәрәкәт өчен киртәләр булган урыннарда (кышкы буран, күперләр, боз өстеннән кичүләр, юлтүкәргечләр, торбауткәргечләр, тоннельләр, эстакадалар) йөрү өчен билгеләнгән корылмалар;

- житештерү объектлары - автомобиль юлларын капиталъ ремонтлаганда, ремонтлаганда, карап тотканда кулланыла торган корылмалар;

- автомобиль юлларын төзекләндерү элементлары - юл билгеләре, юл киртәләре, светофорлар һәм юл хәрәкәтен жайга салу өчен башка жайлары; ял иту урыннары, тукталыш пунктлары, автомобиль юлларын яктырту өчен билгеләнгән объектлар, жәяүлеләр юллары, транспорт чараларының авырлык һәм габарит контроле пунктлары, транспорт чараларына түләү, йөз янка (парковкалар), автомобиль юлларын һәм ясалма юл корылмаларын, тротуарларны саклау өчен билгеләнгән корылмалар, юл хәрәкәтен тәэмим иту өчен билгеләнгән башка объектлар, шул исәптән юл сервисы объектларыннан тыш, корылмалар керә торган корылмалар;

- юл эшчәнлеге - автомобиль юлларын проектлау, төзү, реконструкцияләү, капиталъ ремонтлау, ремонтлау һәм карап тоту эшчәнлеге;

- автомобиль юллары хужалары - дәүләт хакимиятенең башкарма органнары, жирле администрация (муниципаль берәмлекнең башкарма-боеру органы), автомобиль юлларын Россия Федерациясе законнары нигезендә бүгенге хокукка ия булган физик яисә юридик затлар. Федераль законда каралган очракларда һәм тәртиптә автомобиль юллары хужасының вәкаләтләре аңа ышанычлы идарәгә тапшырылган автомобиль юлларына карата «Россия автомобиль юллары» дәүләт компаниясен гамәлгә ашырырга хокуклы;

- автомобиль юлларыннан файдаланучылар - автомобиль юлларыннан юл хәрәкәтендә катнашучылар буларак файдаланучы физик һәм юридик затлар;

- автомобиль юлын реконструкцияләү - автомобиль юлы параметрларын, аның автомобиль юлы классын һәм (яисә) автомобиль юлы категориясен үзгәртүгә алыш бара торган йә автомобиль юлының бүленгән полосасы чикләрен үзгәртүгә китерә торган эшләр комплексы;

- автомобиль юлын капиталъ ремонтлау - автомобиль юлының, юл корылмаларының һәм (яисә) аларның өлешләренең конструктив элементларын алмаштыру һәм (яисә) торғызу эшләре комплексы, аларны үтәү автомобиль юлы классының һәм категориясенең билгеләнгән рәхсәт ителгән күрсәткечләре һәм техник характеристикалары чикләрендә гамәлгә ашырыла һәм аларны үтәгәндә автомобиль юлының ышанычлылыгының һәм иминлегенең конструктив һәм башка характеристикаларына кагыла һәм автомобиль юлының бүленгән полосасы чикләре үзгәрми;

- автомобиль юлын ремонтлау - автомобиль юлының транспорт-эксплуатация характеристикаларын торғызу эшләре комплексы, аларны үтәгәндә автомобиль юлының ышанычлылыгының һәм иминлегенең конструктив һәм башка характеристикаларына кагылмый;

- автомобиль юлын карап тоту - автомобиль юлының техник торышын тиешле тәртиптә тоту, аның техник торышын бәяләү, шулай ук юл хәрәкәте куркынычсызлыгын оештыру һәм тәэмим иту эшләре комплексы;

- тышкы реклама - биналарның, корылмаларның, корылмаларның яисә алардан тыш тукталыш пунктларының, шулай ук жәмәгать транспорты хәрәкәтенең тукталыш пунктларының плакатларын, калканнарын, стендларын,

төзелеш чөлтәрләрен, тартымчаларын, яктылык таблоларын һәм башка техник чараларны (алга таба - реклама конструкцияләрен) кулланып тараля торган реклама;

- тышкы реклама чаралары - тотрыклы территориаль реклама урнаштыру техник чаралары.

1.4. Әлмәт муниципаль районы башкарма комитеты гамәлдәге законнар, түбәндәге функцияләр нигезендә гамәлгә ашыру буенча вәкаләтле орган булып тора:

- гомуми файдаланудагы жирле әһәмияттәге юлларның бүленгән полосаларыннан һәм юл буе полосаларыннан файдалануның билгеләнгән тәртибен үтәүне тәэммин иту;

- гомуми файдаланудагы жирле әһәмияттәге автомобиль юлының юл буе полосасы чикләрендә капитал төзелеш объектларын, юл сервисы объектларын төзүгә һәм реконструкцияләүгә, реклама конструкцияләрен, мәгълүмат такталарын һәм күрсәткечләрен урнаштыруга рәхсәт бирү;

- юл сервисы объектларын гомуми файдаланудагы жирле әһәмияттәге автомобиль юлына кушу турында шартнамәләр төзу;

1.5. Әлеге Тәртипне эшләгәндә түбәндәге норматив һәм техник документлар файдаланылды:

1) «Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр керту хакында» 2007 елның 08 ноябрендәге 257-ФЗ номерлы Федераль закон;

2) «Автомобиль юллары өчен жирләрне бүлеп бирү нормативлары» СН 467-74;

3) «Автомобиль юллары классификациясе. Төп параметрлар һәм таләпләр» ГОСТ Р 52398-2005;

4) "Автомобиль юлларында һәм шәһәр һәм авыл жирлекләре территорияләрендә тышкы реклама. Гомуми техник таләпләр» ГОСТ Р 52044-2003;

5) «Автомобиль юллары» СНиП 2.05.02-85;

6) «Реклама турында» 2006 елның 13 мартандагы 38-ФЗ номерлы Федераль закон;

7) «Конкуренцияне яклау турында» 2006 елның 26 июнендәге 135-ФЗ номерлы Федераль закон;

8) Муниципаль хокукий актлар.

2. Бүләп бирелгән полосаларны билгеләү һәм алардан файдалану

2.1. Жирле әһәмияттәге юлының бүленгән полосасын урнаштыру һәм аның эшләве өчен кирәkle юл корылмаларын урнаштыру өчен жир кишәрлекләренең күләмнәре Татарстан Республикасы, Россия Федерациясе законнары, һәм муниципаль хокукий актлар нигезендә эшләнгән территориаль планлаштыру документлары составында, шулай ук билгеләнгән тәртиптә автомобиль юллары өчен жирләрне бүлеп бирү нормалары (СН 467-74) нигезендә билгеләнә.

Жирле әһәмияттәге автомобиль юлларын һәм (яисә) юл сервисы объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән территорияне планлаштыру документларын әзерләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2009 елның 2 сентябрендәге 717 номерлы карары белән расланган әлеге объектларны урнаштыру өчен жирләр бүлү нормаларын исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

2.2. Жир корылышының яца объектларын - жирле әһәмияттәге автомобиль юлының бүленгән полосасын төзегән (реконструкцияләгән) очракта

йә жирле әһәмияттәге гамәлдәге автомобиль юлының бүленгән полосасы чикләрен билгеләу өчен кирәкле жир кишәрлекләрен төзегәндә һәм булганнарын тәртипкә китергәндә жир корылышын үткәруне оештыру Әlmәt муниципаль районы башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2.3. Жирле әһәмияттәге автомобиль юлының бүленгән полосасын барлыкка китерүче тупланган жир кишәрлекләре Әlmәt муниципаль районы башкарма комитеты гаризасы буенча билгеләнгән тәртиптә дәүләт кадастрынсөбәнә куелырга тиеш.

2.4. Бүләп бирелгән полосаларның кинделеген «Автомобиль юллары өчен жирләрне бүләп бирү нормативлары» СН467-74 һәм «Автомобиль юллары классификациясе» 52398-2005 ГОСТ Р нигезендә билгелиләр. Төп параметрлар һәм таләпләр», юлларның категориясенә, хәрәкәт полосалары санына, сұлыкларның биеклегенә яисә сұлыкларның тирәнлегенә, шулай ук проектта кабул ителгән ян резервларның булуына яисә булмавына һәм башка шартларга бәйле рәвештә.

2.5. Автомобиль юлларының аерым участокларын авыл хужалығы яисә урман билгеләнешендәге жирләрдә урнаштыру кирәк булганда, жир өслеген ян резервлардан һәм кавальерлардан башка корырга кирәк.

Ян резервларны урнаштыруга, кишәрлекләрне вакытлыча қыска вакытлы файдалануга бирү һәм жир эшләре тәмамланганин соң авыл яисә урман хужалығында файдалану өчен яраклы хәлгә китерү шарты белән, искәрмә буларак көртөлөргө мөмкин.

Автомобиль юлларын курсәтелгән жирләрдә урнаштырганда жир бүләп бирелгән полосаларның кинделеге кимүен тәэммин итүче проект чишелешләре вариантылары эшләнергә тиеш (эстакад, терәк стеналар, су үткәрү лотоклары һ.б.лар).

2.6. Жирле әһәмияттәге юлның бүленгән полосасы чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре гражданнарга һәм юридик затларга юл сервисы объектларын урнаштыру һәм тышкы реклама өчен арендага тапшырыла ала.

Жирле әһәмияттәге автомобиль юлының бүленгән полосасын барлыкка китерүче жир кишәрлекләренә хокуклар алу һәм туктату, курсәтелгән жир кишәрлекләрен жирләрнең тиешле категориясенә кертү граждан һәм жир законнарында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла Российской Федерации, муниципальными правовыми актами.

2.7. Автомобиль юлларының бүленгән полосалары чикләрендә автомобиль юлларын карап тотуны һәм ремонтлауны гамәлгә ашыручи юридик һәм физик затлар агач һәм куаклык үсентеләрен кисүне башкарырга хокуклы, алар күз күреме начараюны һәм юл хәрәкәте иминлекенә куркыныч тудыра. Өлөгө төр эшләр Әlmәt муниципаль районы башкарма комитеты белән мәжбүри килештерелгән очракта башкарыла.

2.8. Автомобиль юлларының бүленгән полосалары чикләрендә, «Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2007 елның 08 ноябрендәге 257-ФЗ номерлы Федераль законда каралган очраклардан тыш, түбәндәгеләр тыела:

- автомобиль юлын төзүгә, реконструкцияләүгә, капиталь ремонтлауга, ремонтлауга һәм карап тотуга, шулай ук юл сервисы объектларын урнаштыруга бәйле булмаган эшләр башкару;

- автомобиль юлына хәзмәт күрсәту өчен билгеләнмәгән биналарны, төзелешләрне, корылмаларны һәм башка объектларны, аны төзүне, реконструкцияләүне, капиталь ремонтлауны, ремонтлауны һәм карап тотуны;

- - жир кишәрлекләрен сөрү, үләнне чаптыру, урман утыртмаларын һәм

башка күпьеңлік үсентеләрне кису һәм заарлау, кәсләрне алу һәм туфракны чыгару, автомобиль юлының бүленгән полосасын қарап тоту яисә автомобиль юлын, аның участокларын ремонтлау эшләреннән тыш;

- терлекләрне көтү, шулай ук автомобиль юллары хужалары белән килештерелгән махсус билгеләнгән урыннардан тыш автомобиль юллары аша аларны чыгару;

- техник регламентлар таләпләренә, юл хәрәкәте иминлеге түрүнда норматив хокукий актларга һәм әлеге Тәртипкә туры килми торган реклама конструкцияләрен урнаштыру;

- юл хәрәкәте иминлеген тәэммин итүгә яисә юл эшчәнлеген гамәлгә ашыруға қагылышы булмаган мәгълүмати щитлар һәм қурсәткечләр урнаштыру.

2.9. Автомобиль юлының бүленгән полосасы чикләрендә инженерлык коммуникацияләрен салу яисә яңадан урнаштыру юл сервисы объекты хужалары тарафыннан алар исәбеннән гамәлгә ашырыла.

2.10. Автомобиль юлының бүленгән полосасы чикләрендә инженерлык коммуникацияләрен салу яисә яңадан урнаштыру автомобиль юлы участогын реконструкцияләүгә яисә капиталь ремонтлауга китерсә, автомобиль юлын реконструкцияләү яисә капиталь ремонтлау алар исәбеннән башкарыла.

3. Юл буе полосаларын билгеләү һәм алардан файдалану

3.1. Автомобиль юлларының юл буе полосалары (алга таба - юл буе полосалары) халыкның иминлеген тәэммин иту һәм юл хәрәкәте иминлеге таләпләрен исәпкә алып, жирле әһәмияттәге юлларны реконструкцияләү, ремонтлау, юл инфраструктурасы объектларын урнаштыру мөмкинлекләрен исәпкә алып, жирле әһәмияттәге юлларны эксплуатацияләү өчен кирәклө шартлар тудыру өчен билгеләнә.

3.2. Юл буе полосалары, торак пунктлар чикләрендә урнашкан жирле әһәмияттәге автомобиль юлларыннан тыш, жирле әһәмияттәге автомобиль юллары өчен билгеләнә.

3.3. Жирле әһәмияттәге автомобиль юллары категориясенә бәйле рәвештә, аларның үсеш перспективаларын исәпкә алып, бирелгән полоса чигеннән һәр юл буе полосасының киңлеге түбәндәгө күләмнәрдә билгеләнә:

- I һәм II категорияләрдәге автомобиль юллары өчен - 75 метр;
- III һәм IV категорияләрдәге автомобиль юллары өчен - 50 метр;
- V категория автомобиль юллары өчен - 25 метр;
- 250 мең кешегә кадәр булган шәһәрләр әйләнәсендә тәзелгән автомобиль юллары участоклары өчен - 100 метр.

3.4. Жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының юл буе полосаларының киңлеге территориаль планлаштыру документларында, жирле әһәмияттәге автомобиль юлларын урнаштыру өчен билгеләнгән территориине планлаштыру документларында исәпкә алына.

3.5. Автомобиль юллары, аларның бүленгән полосалары һәм юл буе полосалары белән мәшгуль жирләр күчесез мәлкәтнең дәүләт кадастрында билгеләнгән тәртиптә исәпкә алышырга тиеш.

3.6. Юл буе полосалары чикләрендә урнашкан жирләр өчен аларны файдалануның махсус режимы билгеләнә.

3.7. Юл буе полосалары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре милекчеләренә, хужаларына, алардан файдаланучыларга һәм арендаторларына Әлмәт муниципаль районы башкарма комитетына әлеге жирләрне файдалануның махсус режимы түрүнда хәбәр итепергә тиеш.

3.8. Автомобиль юлларының юл буе полосалары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән яисә аларның өлешлиреннән файдаланганда жир кишәрлекләре, жирдән файдаланучылар, жир биләүчеләр һәм жир кишәрлекләрен арендага алучылар тубәндәгеләргә хокуклы:

- әлеге Тәртиптә билгеләнгән тыюларны һәм чикләуләрне исәпкә алып, курсәтелгән жир кишәрлекләрендә эшчәнлек алып барырга;
- автомобиль юллары хужасыннан автомобиль юлын ремонтлау яисә реконструкцияләү турында мәгълүмат алырга;
- автомобиль юллары хужасының гамәлләрен (гамәл кылмавына) карата законнарда билгеләнгән тәртиптә шикаять белдерергә;
- Россия Федерациясе законнарында каралган башка хокукларны гамәлгә ашырырга;

3.9. Автомобиль юлларының юл буе полосалары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре, жирдән файдаланучылар, жир хужалары һәм жир кишәрлекләрен арендага алучылар тубәндәгеләргә бурычлы:

- әлеге Тәртип белән билгеләнгән жир кишәрлекләреннән файдалануның махсус режимын үтәргә;
- автомобиль юлына һәм анда урнашкан корылмаларга зыян китермәскә, автомобиль юлыннан файдалануны һәм юл хәрәкәте иминлеген сакларга;
- шәһәр төзелеше регламентлары, төзелеш, экология, янтынга каршы һәм башка нормативлар һәм кагыйдәләр таләпләрен үтәргә;
- автомобиль юлларының юл буе полосалары чикләрен билгеләүче жир кишәрлекләрендә билгеләнгән ызанлау билгеләрен сакларга;
- автомобиль юллары хужасының кадастр эшләрен һәм вазыйфаи затларын юл буе автомобиль юлларының юл буе полосалары чикләренең урнашу урынын билгеләү буенча жир төзелеше эшләрен башкару өчен үзләренә караган жир кишәрлекләренә кертүне тәэммин итәргә;
- автомобиль юлының юл буе полосасында объектны урнаштыру мондый реконструкцияләү, капиталь ремонт кирәклегенә китерсә, автомобиль юлын реконструкцияләү, капиталь ремонтлау бәясен түләргә;
- юл хәрәкәте иминлеген тәэммин итү өлкәсендә Россия Эчке эшләр министрлыгының Әлмәт районы буенча бүлеге ЮХИДИ хезмәткәрләре таләпләрен һәм курсәтмәләрен үтәргә;
- алар гаебе белән юкка чыгарылган ызан билгеләрен торғызырга;
- Россия Федерациясе законнарында каралган башка таләпләрне үтәргә.

3.10. Юл буе полосалары чикләрендә тубәндәгеләр тыела:

- автомобиль юлын төзүгә, реконструкцияләүгә, капиталь ремонтлауга, ремонтлауга һәм карап тотуга, шулай ук юл сервисы объектларын урнаштыруга бәйле булмаган эшләр башкару;
- автомобиль юлына хезмәт курсәту өчен билгеләнмәгән биналарны, төзелешләрне, корылмаларны һәм башка объектларны, аны төзүне, реконструкцияләүне, капиталь ремонтлауны, ремонтлауны һәм карап тотуны;
- автомобиль юлының бүленгән полосасын карап тоту яисә автомобиль юлын, аның участокларын ремонтлау эшләреннән тыш, жир кишәрлекләрен сәрү, үләннәрне чабып чыгару, урман һәм башка күпъеллык үсентеләрне кису һәм заарлау, туфрак өстен алу һәм жир казып алу;
- юл хәрәкәте иминлеге турында техник регламентлар һәм (яисә) норматив хокукый актлар таләпләренә туры килми торган реклама конструкцияләрен урнаштыру;

- юл хәрәкәте иминлеген тәэммин итүгә яисә юл эшчәнлеген гамәлгә ашыруга кагылыши булмаган мәгълүмати щитлар һәм курсәткечләр урнаштыру.

- жиңел кабынып китүче һәм янучан материалларны бергә тезү;
- агач күперләрдән 100 метрдан да кимрәк ераклыкта ут ягу;
- һәлак булганнарга һәйкәлләр кую, шул исәптән юл-транспорт һәлакәтләрендә һәм башка әйберләр урнаштыру;
- автомобиль юлларының юл буе полосаларын пычрату;
- күпьеңлек үсентеләрне кису һәм заарлау;
- учак ягу һәм үләннәрне яндыру;
- туфрак өстен алу һәм жир казып алу;
- күперләрдән 50 метрдан якынрак массакүләм ял иту урыннарын урнаштыру;
- су ағызы яки чыгару өчен автомобиль юлының су чыгару корылмаларын куллану.

3.11. Автомобиль юлының юл буе полосалары чикләрендә инженерлык коммуникацияләрен салу яисә яңадан урнаштыру юл сервисы объекты хужалары тарафыннан алар исәбеннән гамәлгә ашырыла.

3.12. Автомобиль юлының юл буе полосалары чикләрендә инженерлык коммуникацияләрен салу яисә яңадан урнаштыру автомобиль юлы участогын реконструкцияләүгә яисә капиталь ремонтлауга китергән очракта, автомобиль юлын реконструкцияләү яисә капиталь ремонтлау алар хисабына башкарыла.

4. Юл сервисы объектларын һәм юл буе полосалары чикләрендә реклама урнаштыру

4.1. Автомобиль юлларының бүленгән полосалары, юл буе полосалары чикләрендә яисә шуши полосалардан читтә юл сервисы объектларын урнаштыру өчен жир кишәрлекләре бирү һәм реклама бирү турындагы караплар, шулай ук күрсәтелгән объектларны эксплуатацияләү өчен аларга максус керүне таләп итә торган юл буе полосаларыннан һәм юл буе полосаларыннан читтә булган башка объектлар (автомобиль юлларының, съездларның, күшүлган урыннарның, мәйданчыкларның) кабул ителә, гамәлдәге законнар нигезендә Әлмәт муниципаль районы башкарма комитеты тарафыннан кабул ителә.

4.2. Юл сервисы яки реклама объектын бүлеп бирелгән полоса яисә юл яны полосасы чикләрендә урнаштыруга рәхсәт алу өчен, әлеге максатлар өчен жир кишәрлекен файдалануга алырга яки объектны аңа әлек бирелгән жир кишәрлекендә урнаштырырга ниятләгән кеше Әлмәт муниципаль районы башкарма комитетына РФ Жир кодексы һәм муниципаль хокукий таләпләр нигезендә документлар пакетын тапшырырга тиеш актлар белән.

4.3. Юл сервисы объектларын бүлеп бирү полосалары яки юл яны полосалары чикләрендә урнаштыру түбәндәгә шартларны үтәгәндә рәхсәт ителә:

- әлеге объектлар жирле әһәмияттәге автомобиль юлында күрүчәнлекне һәм юл хәрәкәте иминлегенең башка шартларын начарлатырга, юлны һәм анда урнашкан корылмаларны эксплуатацияләүгә комачауларга, шулай ук халык иминлегенә куркыныч тудырырга тиеш түгел;

- юл сервисы объектларын урнаштыру урынын сайлау юл эшләрен башкару, жирле әһәмияттәге юлны перспективалы тәзекләндерү һәм реконструкцияләү мөмкинлеген исәпкә алып башкарылырга тиеш;

- юл сервисы объектларын бүлеп бирү полосалары һәм юл яны

полосалары чикләрендә урнаштыру, проектлау һәм төзү проектлаштыру һәм төзелеш нормалары нигезендә, юл хәрәкәте куркынычсызлығы стандартлары һәм техник нормалары таләпләрен, Экологик һәм санитар куркынычсызлыкны исәпкә алып, муниципаль районның генераль планы, әлеге объектларны урнаштыру схемалары һәм Әlmәt муниципаль районының муниципаль хокукий актлары нигезендә башкарылырга тиеш;

- юл сервисы объектлары автомобильләр тукталышы һәм тукталышы өчен мәйданчыклар, шулай ук автомобиль юлыннан аларга керүне тәэммин итүче подъездлар, съездлар һәм totashулар белән җиһазландырылырга тиеш.

Шул ук вакытта, кагыйдә буларак, бу объектларны комплекслы рәвештә бу максатлар өчен бүләп бирелгән жирләр чикләрендә урнаштырып, автомобиль юлына totashу, керү һәм аннан чыгу урыннарын минималь санга кадәр киметергә омтылырга кирәк. Автомобиль юлы белән totashканда, подъездлар һәм съездлар юл хәрәкәте иминлеген тәэммин итү өчен җиһазландырылырга тиеш.

- юл сервисы объектларын төзү һәм totu аларның хужалары акчасына башкарыла;

- юл сервисы объектларына алып баручы подъездларны, съездларны, totashу урыннарын, автомобильләр тукталышларын һәм башка объектларны төзү, төзекләндерү, ремонтлау һәм totu чыгымнарын, шулай ук жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының юл читендәге полосалары чикләрендә урнашкан реклама конструкцияләрен урнаштыру чыгымнарын әлеге объектларның милекчеләре күтәрә;

- керү, чыгу, totashу берничә объектка алып бара икән, әлеге объектларның милекчеләре аларны төзү, төзекләндерү, ремонтлау һәм totu буенча теләктәшлек белдерәләр.

4.4. Гомуми файдаланудагы юлларның бүленгән полосаларында һәм юл буе полосаларында тышкы реклама урнаштыру Әlmәt муниципаль районы башкарма комитеты тарафыннан бирелә торган реклама конструкциясен урнаштыруга һәм эксплуатацияләүгә rəxсət булган очракта, жир кишәрлеге милекчесенең яисә мондый мәлкәт милекчесе вәкаләт биргән затның (хужалык алып бару хокуқына ия зат, оператив идарә итү хокуқына яисә мондый күчемсез мәлкәткә башка төрле өстенлекле хокукка ия булган зат), арендатор белән килештереп, гаризасы, реклама конструкциясе күшyла торган бина яисә башка күчемсез мәлкәт милекчесе гаризасы нигезендә rəxсət ителә.

4.5. Тышкы реклама чаралары күрүчәнлекне чикләргә, юл шартларын йөртүчегә яки транспорт чарасын эксплуатацияләүгә комачауларга, хәрәкәттә катнашучыларны яктылык белән чагылдырылырга, инженерлык корылмаларының габаритын киметергә, юл хәрәкәтен оештыруның техник чаралары һәм маxsus сигналлар белән охшашлык (тышкы күренеше, сурәт яки тавыш эффекты буенча) булырга, шулай ук юлда транспорт чарасы, җәяүленең яисә берәр объектның булу тәэсирен тудырылырга тиеш түгел;

4.6. Рекламаларны төзү материаллары, буяулар, юл билгеләре h.b. кулланып, автомобиль юллары һәм урамнар өслегенә төшерү яки керту юлы белән урнаштыру rəxсət ителми.

4.7. Тышкы реклама чараларын хәрәкәтне оештыру проектын һәм юл хәрәкәтен оештыруның техник чараларын урнаштыруны исәпкә алып урнаштыралар.

4.8. Тышкы реклама чараларын монтажлау һәм аларга хезмәт күрсәту эшләрен башкарганда юл эшләрен житештерү урыннарында юл хәрәкәте иминлеген тәэммин итү таләпләре үтәлергә тиеш.

4.9. Допускается размещение выступающих более чем на 5 см

фундаментов опор на тротуаре при наличии бортового камня или дорожных ограждений, если это не препятствует движению пешеходов и уборке улиц.

4.9. Тышкы рекламаның стационар чараларын урнаштыру функцияләре жир өсте тигезлегеннән 15-20 см га түбәнрәк һәм андан соң газонны яңадан торғызырга тиеш. Терәк фундаментлары жир өсте тигезлегеннән 5 см га артык чыгып торырга тиеш түгел. Әгәр дә жәяүлеләр хәрәкәтенә һәм урамнарны җиештыруга комачауламаса, тротуардан чыгып торучы борт ташы яисә юл киртәләре булганда 5 см дан артык терәк фундаментына урнаштыру рәхсәт ителә.

4.10. Реклама таратучы тышкы рекламаны урнаштыру чарасын урнаштырганнан соң (демонтажлаганнан соң) территорияне тәзекләндерергә тиеш. Тышкы рекламаны урнаштыру чараларын сүтүне аларның нигезе белән бергә үткәрергә кирәк.

5. Жаваплылык

5.1. Юл сервисы һәм реклама объектлары, юл буе полосалары чикләрендә гамәлдәге законнар, әлеге Тәртип, башка муниципаль хокукый актлар, тәзелеш нормалары һәм кагыйдәләре таләпләрен бозып тәзелгән юл сервисы һәм реклама объектлары, һәм башка норматив документлар билгеләнгән тәртиптә рәхсәтсез тәзелеш дип таныла.

Хокук режимы һәм ирекле корылманы сүтү тәртибе гражданлык законнары нигезендә билгеләнә.

5.2. Әлмәт муниципаль районы Башкарма комитетының юл буе полосалары яки бүләп бирелгән полосалар чикләрендә урнашкан капиталъ булмаган биналарны һәм корылмаларны урнаштыру өчен жир кишәрлекләрен бирү турсындағы каарларында әлеге объектларның хужаларының һәм милекчеләренең, бу биналар һәм корылмалар автомобиль юлын ремонтлаганда, реконструкцияләгәндә нормаль эксплуатацияләү өчен каршылыклар тудырган яисә аның буенча хәрәкәт шартларын начарайткан очракта, аларны сүтү яисә күчерү үз хисабына башкарылырга тиеш.

5.3. Юл буе полосалары һәм бүленгән полосалар чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләренең милекчеләренә, хужаларына, файдаланучыларына һәм арендаторларына бу жирләрдән файдалануның максус режимын билгеләү турсында хәбәр итепергә тиеш.

Жир кишәрлекләреннән файдалануның максус режимын билгеләү әлеге жир кишәрлекләрен аларның милекчеләренән, хужаларыннан, кулланучыларыннан һәм арендаторларыннан алу өчен нигез була алмый.

5.4 Әлмәт муниципаль районы Башкарма комитеты түбәндәгеләрне үтәргә тиеш:

- үз компетенциясе чикләрендә жир кишәрлекләренең һәм юл буе полосалары чикләрендә, шул исәптән гадәттән тыш хәлләрне кисәтү яисә алардан килгән зыяннарны бетерү өчен, файдаланылуын тикшереп торуны башкарырга;

- Россия Федерациясе законнарын бозып кабул итегендә объектларның бүленгән полосалары һәм юл буе полосалары чикләрендә жир кишәрлекләрен бүләп бирү турсындағы яисә шуши кишәрлекләрдә урнаштыру турсындағы каарларны юкка чыгару турсындағы тәкъдимнәр кертергә;

- автомобиль юлларының юл буе полосалары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре милекчеләренә, жирдән файдаланучыларга, жир хужаларына һәм жир кишәрлекләрен арендалаучыларга жир кишәрлекләреннән файдалануның максус режимын билгеләү (туктату) турсында хәбәр итәргә;

- юл буе полосалары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре милекчеләренә, хужаларына, алардан файдаланучыларга һәм арендаторларына, билгеләнгән срокларда бу жирләрдән файдалануның махсус режимына бәйле хокук бозуларны бетерү турында күрсәтмәләр бирергә;

- таләпләр үтәлмәгән очракта, әлеге Тәртипне бозып тәзелгән (реконструкцияләнгән) объектларны үз белдеге белән төзүне (урнаштыруны), сүтүне (демонтаж) гамәлгә ашырган зат исәбеннән гамәлгә ашыра.

5.5. Бүленгән яисә юл буе полосаларыннан файдалану тәртибен бозу Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексының 2001 елның 30 декабрендәге 195-ФЗ номерлы кодексы нигезендә жаваплылыкка кiterə.

Автомобиль юлының юл буе полосасы чикләрендә урнашкан жир кишәрлеге милекчесен, жирдән файдаланучыны, жир хужасын, жир биләучесен, жир кишәрлеген арендага жәлеп итү әлеге Тәртипне бозган өчен административ жаваплылыкка тарту күрсәтелгән затларны хокук бозуны бетерүдән һәм алар китергән зыянны түләүдән азат итми.

5.6. Әлеге Тәртип таләпләрен үтәү өчен жаваплылык түбәндәгечә йөкләнә:

- Әлмәт муниципаль районының Жир-мәлкәт мәнәсәбәтләре һәм шәһәр төзелеше комитетына (килешү буенча) юл сервисы объектларын төзү һәм реклама өчен жир кишәрлекләре бирү өлеше;

- Әлмәт муниципаль районы Башкарма комитетының Төзелеш, элемтә, транспорт һәм юл хужалығы идарәсенә гомуми файдаланудагы жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының бүленгән полосалары һәм юл буе полосалары чикләрендә юл сервисы объектларын төзүгә һәм реконструкцияләүгә рәхсәт бирү өлеше;

- «Үсеш департаменты» МАУнә (килешү буенча) юл сервисы объектын гомуми файдаланудагы жирле әһәмияттәге автомобиль юлына кушу буенча шартнамә төзү өлеше;

- «Әлмәт муниципаль районының Экология һәм төзекләндерү департаменты» МБУнә (килешү буенча) жирле әһәмияттәге автомобиль юлларының бүленгән полосасында һәм юл буе полосасында урнашкан жир кишәрлекләрендә реклама конструкцияләрен урнаштыруга һәм эксплуатацияләүгә рәхсәт бирү өлешендә.

Район
Башкарма комитеты житәкчесенең
төзелеш буенча урынбасары

Д.В. Косарев